

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Håkon Økland
Arkivsaksnr.:

Arkiv: SAKNR

FORSLAG TIL FORSKRIFTSENDRINGER FOR MOTORFERDSEL I UTMARK OG SØKNAD OM DELTAGELSE I FORSØKSORDNING MED SKUTERLØYPER.

Innstilling:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Hemnes kommunestyre søker om deltagelse i forsøksordning med etablering av snøskuterløyper i Hemnes med søknadsfrist 1. september 2013.

Søknaden utarbeides i nært samarbeid med nabokommunene på Indre Helgeland, og rådmann gis fullmakt til å utarbeide detaljert forslag til søknad basert på kriteriene i høringsbrevet og samarbeid med nabokommunene.

Godkjenning av den endelige søknaden delegeres til TMU.

Hemnes kommunestyre vil presisere at ut fra en helhetlig forvaltning av motorferdsel i utmark var den forrige forsøksordningen som var hjemlet fullt ut i Plan- og bygningsloven et mye bedre alternativ enn framlagte forslag til forsøksordning og forskriftsendringer. En utvidelse av den forrige ordningen til å gjelde generelt, ville både gitt en mer prisipiell tilnærming til motorferdsel i utmark og en mer oversiktlig forvaltning og myndighetsutøvelse.

Merknader til forslag om forskriftsendringer:

Hemnes kommunestyre går mot kravet om at det skal søkes å unngå løype i inngrepsfrie naturområder som er 3 eller flere kilometer fra et teknisk inngrep

Hemnes kommunestyre går mot kravet om at grensekryssing skal skje ved offentlig vei ved tilknytning til løypenett i Sverige - jfr. § 4 , 3. ledd.

Hemnes kommunestyre støtter forslaget om hjemmel til motorferdsel i utmark ved ettersøk av skadet storvilt i kommunal regi utenom ordinær jakt.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓

Bakgrunn:

Etter diverse politiske prosesser sender nå Miljøverndepartementet ut forslag til forskriftsendringer vedr. motorferdsel i utmark - samt en invitasjon til å delta i forsøksordning med å etablere snøskuterløyper gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven.

Kommunene Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Rana og Vefsn har gjennomført et interkommunalt prosjekt for å se på mulighetene for å få etablert et sammenhengende interkommunalt løypenett med tilknytning til det svenske løypenettet.

Innsyn/ offentlighet:

Denne saken og saksframstillingen inneholder ikke opplysninger som kan/ skal unntas offentlighet for å beskytte private eller offentlige interesser.

Vedtaksmyndighet:

Det er kommunestyret som evt. søker om status som forsøkskommune. Høringsuttalelsen ang. forskriftsendring bør også forelegges også kommunestyret da det vurderes til å være en prinsipiell sak med vesentlig betydning for kommunens innbyggere.

Saksutredning:

Forslag til forskriftsendring berører følgende tema:

- 1) Departementet foreslår at det åpnes for at Fylkesmannen i kommuner som grenser til Sverige kan legge ut løyper for persontransport som fører til åpne løyper på svensk side.
- 2) Tillatelse til motorferdsel i utmark ved ettersøk av skadet storvilt i kommunal regi utenom ordinær jakt.
- 3) Oppheving av § 5 , d - kjøring i utmarksnæring for fastboende (erstattes av § 5 a)
- 4) Nord-Troms og Finnmark: Adgang til å etablere tilførselsløyper (500 m) fra reiselivs-bedrifter til det åpne løypenettet og sammenknytning av løyper mellom kommuner.

Til pkt. 1) foreslår departementet en rekke vilkår/ kriterier:

Formålet med løypene skal være tilgang til det svenske løypenettet, slik at utgangspunktet når løypetraseen skal fastsettes må være korteste vei fra utgangspunktet og til grensen der påkobling til løypenett skal skje. Det må tas høyde for tilrettelegging av infrastruktur i form av parkeringsplasser mv.

Hjemmelen kan ikke benyttes til å etablere løyper for generell turkjøring i grensekommunene.

Løyper kan legges via en nabokommune dersom det vil være mer skånsomt for naturmangfold og friluftsliv om nabokommuner samarbeider om en tilførselsløype.

Det skal søkes å unngå løype i inngrepsfrie naturområder som er 3 eller flere kilometer fra et teknisk inngrep.

Departementet foreslår at det stilles krav om at løypene skal krysse grensen ved offentlig vei, men ber spesielt om høringsinstansenes syn på dette. Det må forutsettes at etablering av slike løyper skjer i samråd med den aktuelle svenske kommunen.

Til pkt. 2) (ettersøk av skadet storvilt) presiseres det at adgangen til bruk av hjelpemidler gjelder ikke for jegere og jaktlag som foretar ettersøk i egen regi under ordinær jakt. Her vil viltloven §§ 20 og 21 gjelde.

Oppheving av § 5 første ledd bokstav d

Bestemmelsen i gir kommunen anledning til å tillate ” kjøring i utmarksnæring for fastboende” med snøskuter. Ny § 5 a (2009) gjelder også annen motorferdsel i utmark, men har samtidig et krav om dokumentasjon av næringsinntekter fra utmarksnæring.

Forsøksordningen med løyper for rekreasjonskjøring skal vare i 4 år og omfatte inntil 40 kommuner som velges ut av departementet etter søknad. Kommunene må ligge innenfor det distriktpolitiske virkeområdet. De sju kommunene som omfattes av det eksisterende forsøksprosjektet for lokal forvaltning av motorferdsel i utmark er garantert deltakelse i forsøket forutsatt at de søker innen fristen og innenfor de rammer og vilkår som gjelder for ordningen.

I kommunene som deltar i ordningen vil fornøyleskjøring med snøscooter være tillatt, men kun i løypene som er etablert for dette formålet av kommunen og i henhold til nærmere retningslinjer fra kommunen. Det vil kun være traseer for snøscooterløyper som kommunen må behandle i plan. For annen motorferdsel vil motorferdselloven og nasjonal forskrift gjelde fullt ut.

Det vil gjelde et absolutt forbud mot å opprette løyper i verneområder, foreslåtte verneområder og nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften, og bør søkes unngått i inngrepsfrie naturområder som er 3 eller flere kilometer fra et teknisk inngrep. Kommunen skal videre ta hensyn til virkninger for friluftsliv, fugle- og dyrearter og økosystemer som er sårbare for motorferdsel, ulemper for bolig- og hytteområder, fare for negative effekter på kulturminner og kulturmiljø. Det er en forutsetning av løypene etableres uten terrenginngrep.

For å begrense ulykkesrisikoen skal løypene ikke etableres i skredutsatte områder og i bratt terreng. Kommunen skal videre sette vilkår for bruken av løypene, herunder tidspunkt og tidsrom for kjøring (når på dagen, ukedager /helger/høytider, når på året m.v.)

Under planarbeidet må kommunen, dersom dette ikke er gjort tidligere, foreta en kartlegging og verdsetting av friluftsområdene der løypene planlegges. Kommunen skal vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftsområder i kommunen.

Kommunen skal videre utrede virkningene av snøscooterløypene for naturmangfold i og friluftsliv. Utredningen skal fremgå av planbeskrivelsen når planen sendes på offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 4-2 første ledd.

Etablering av løyper gjennom arealplanlegging betyr at plan- og bygningslovens regler om høring av berørte interessegrupper kommer til anvendelse. Det er en forutsetning at næringsinteresser (herunder reindriftnæringa), beboerforeninger, grunneiere, turlag og andre friluftsansjoner, miljøorganisasjoner, velforeninger, hytteforeninger og lignende får anledning til å uttale seg. Kommunen kan bare vedta snøscooterløyper på eiendommer der grunneiere har samtykket.

Departementet ønsker at ordningen skal gi et bredt erfaringsgrunnlag. I utvelgingen av kommuner vil departementet derfor legge vekt på å få med kommuner med ulikt folketall og bosettingsmønster, kommuner med ulik geografi (skog, fjell, lavland) og kommuner med ulikt omfang av snøscooterkjøring i dag. Departementet ønsker videre deltakelse både fra kommuner som i samarbeid med andre kommuner kan gi erfaringer med løypenettverk som strekker seg over kommunegrensene, og fra kommuner der slikt samarbeid ikke er aktuelt.

Forsøk etter forsøksloven innebærer at det fastsettes egne forskrifter for gjennomføringen av det enkelte forsøk, til erstatning for de lover og forskrifter som skal avvikes. De nærmere rammene som skal gjelde for forsøket vil altså fremgå av forskriftene for forsøket. Forskriftene fastsettes av det enkelte kommunestyre etter de alminnelige reglene for saksbehandling i kommuneloven. Forskriftene skal deretter godkjennes av Kommunal- departementet, som har fagansvaret for forsøksloven. Utkast til lokal forskrift er vedlagt høringssaken og kommuner som skal delta vil derfor kun få godkjent forskrifter lik de som er vedlagt.

Søknaden:

Departementet ber om at kommunene i søknaden redegjør hvorfor den ønsker å delta i ordningen og i tillegg kort redegjør for:

- ♦ innbyggertall og bosettingsmønster

- ♦ om det er store hytteområder i kommunen
- ♦ om snøscooterløypene vil ligge i skog, i fjellterreng, i lavlandet, i eller ved by/tettsted
- ♦ omfanget av og interessen for snøscooterkjøring i kommunen i dag
- ♦ andre opplysninger som kan være av betydning for departementets vurdering av søknaden

Søknadsfrist for å delta i forsøksordningen er 1. september 2013.

I forhold kommunestyrets møteplan, må både høringsuttalelse til forslag til forskriftsendringer og søknad om deltagelse i forsøksordningen behandles 20. juni.

Vurdering:

Ut fra en helhetlig forvaltning av motorferdsel i utmark var den forrige forsøksordningen som var hjemlet fullt ut i Plan- og bygningsloven et mye bedre alternativ enn framlagte forslag til forsøksordning og forskriftsendringer. En utvidelse av den forrige ordningen til å gjelde generelt, ville både gitt en prisipiell tilnærming til motorferdsel i utmark og en mer oversiktlig forvaltning og myndighetsutøvelse.

Men med utgangspunkt i de konkrete forslagene til forskriftsendringer som nå foreligger, er det følgende momenter som har særskilt betydning for Hemnes:

Tilførselsløyper til løypenett i Sverige:

Hemnes kommune har ikke veiforbindelse over til Sverige, og skal vilkåret om kryssing ved offentlig vei opprettholdes, må det søkes om tilknytningsløype via Hattfjelldal eller Rana. Dette er en uhensiktsmessig løsning som bør unngås.

Dersom det i tillegg både skal være et krav om kryssing ved offentlig vei og at løypa skal benytte korteste vei til grensa, kan en også stille spørsmål om hensikten med hele ordningen. Da vil jo løypa være tilgjengelig fra veien ved grensepunktet.

Kravet om at det skal søkes å unngå løype i inngrepsfrie naturområder som er 3 eller flere kilometer fra et teknisk inngrep virker meningsløst med de store avstandene som er i grenseområdene våre.

Det må tas høyde for tilrettelegging av parkeringsplasser mv. ved løypestart.

Hjemmel til motorferdsel ved ettersøk av skadet storvilt i kommunal regi utenom ordinær jakt anses å være en opplagt og nødvendig endring av forskriften.

Oppheving av § 5 , d - kjøring i utmarksnærings for fastboende får liten betydning i Hemnes, da dispensasjonsordningen ikke er benyttet så langt. Inntekstkravet i § 5 a antas å gjøre denne dispensasjonsmuligheten enda mindre relevant. De fleste behov for næringskjøring i Hemnes dekkes imidlertid opp av adgangen til kjøring i primærnærings.

Forsøksordningen bør ses i lys av det samarbeidet som allerede eksisterer mellom kommunene på Indre Helgeland - ma. gjennom prosjektet for motorferdsel i utmark. Selv om hver kommune må søke individuelt, så vil det være nærliggende å samarbeide om søknadene som et felles prosjekt for å prøve å vinne fram med og få erfaring med et grenseoverskridende løypenett kombinert med tilførselsløyper til løypenett i Sverige.

Kommunen er i gang med kartlegging av friluftslivet og mye brukte friluftsområder med utgangspunkt i Direktoratet for naturforvaltnings håndbok 25-2004 .

Kommunen skal videre utrede virkningene av snøscooterløypene for naturmangfold. Kartleggingen av biologisk mangfold og verdifulle/ sårbare naturtyper er mangelfull i Hemnes, slik at her må det foretas et kartleggingsarbeid før planutredningen kan ferdigstilles.

Kommunens motorferdselplan for vinter må revideres både i samsvar med ny forskriftstekst og evt. forskrift for forsøk med snøskuterløyper.

Ressursbehov:

Gjennomføring av et forsøk med løypeprosjekt i Hemnes med hjemmel i foreslåtte forskrift vil kreve et betydelig, kartleggings-, planleggings- og oppfølgingsarbeid i forsøksperioden. Antall dispensasjonssøknader vil gå ned, men dette oppveier på langt nær tidsforbruket med kartlegging og planprosess. Det må også påregnes et betydelig rapporteringsarbeid selv om forsøket har ekstern følgeforskning.

Det forutsettes at det kan beregnes en avgift i form av et adgangskort m/ kart som kan finansiere driften av selve løypenettet.

Konklusjon:

Hemnes kommunestyre bør søke om deltagelse i forsøksprosjektet i samarbeid med nabokommunene på Indre Helgeland. Rådmann gis fullmakt til å utarbeide søknaden basert på kriteriene i høringsbrevet, og godkjenning av den endelige søknaden delegeres til TMU.

Merknader til forslag om forskriftsendringer:

Hemnes kommune bør gå mot kravet til at det skal søkes å unngå løype i inngrepsfrie naturområder som er 3 eller flere kilometer fra et teknisk inngrep - samt kravet om at grensekryssing skal skje ved offentlig vei ved tilknytning til løypenett i Sverige - jfr. § 4 , 3. ledd.

Vedlegg:

Høring av forslag endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag samt invitasjon til å søke om å delta i forsøksordning med etablering av snøscooterløyper.

Høringsbrev - forslag til forskriftsendringer i Nasjonal forskrift.

Underretning sendes:

Miljøverndep.
Grane kommune
Hattfjelldal kommune
Vefsn kommune
Rana kommune